

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
БЕРДЯНСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(ВСП «БМФК НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

від «25» лютого 2026р.

протокол № 4

Уведено в дію наказом ВСП «БМФК
НУ «Запорізька політехніка»

«25» лютого 2026р. № 03

ПОЛОЖЕННЯ
ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
у Відокремленому структурному підрозділі
«Бердянський машинобудівний фаховий коледж
Національного університету «Запорізька політехніка»

Запоріжжя 2026

Положення щодо виявлення і запобігання академічного плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка»./Укл: Ольга КУЛЬБАШЕНКО, Зінаїда СКЛЯРЕНКО, Ірина ПАРАСОЧЕНКО, Андрій РАДЧЕНКО, Ігор ІВАНІСОВ. Запоріжжя 2026 р. 09с.

Укладачі:

КУЛЬБАШЕНКО Ольга - в.о. директора, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

ПАРАСОЧЕНКО Ірина - заступник директора з навчально-виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії;

СКЛЯРЕНКО Зінаїда - завідувачка навчально-методичного кабінету;

РАДЧЕНКО Андрій — завідувач відділення, доктор філософії;

ІВАНІСОВ Ігор - викладач спеціальних дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

ЗМІСТ

- 1 Загальні положення
- 2 Поняття плагіату і його форми
- 3 Рекомендації щодо профілактики академічного плагіату
- 4 Порядок перевірки на академічний плагіат
- 5 Відповідальність за академічний плагіат
- 6 Прикінцеві положення

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення щодо виявлення і запобігання академічного плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка» (далі Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» та Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка» та Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка (далі Коледжу) з метою запобігання плагіату в навчально-методичних та навчальних працях педагогічних працівників Коледжу та здобувачів освіти.

1.2 Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.

1.3 Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Коледжу.

1.4 Положення включає процедури та заходи:

- а) із формування етосу, який не сприймає академічну нечесність;
- б) створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
- в) виявлення академічного плагіату в наукових статтях, підручниках, навчальних виданнях;
- г) притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.5 Положення розповсюджується на навчальні праці педагогічних працівників Коледжу та здобувачів освіти.

II. ПОНЯТТЯ ПЛАГІАТУ І ЙОГО ФОРМИ

У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

2.1 Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) науково-пошукових та дослідницьких результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

2.2 Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.3 Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному вебсайті Коледжу (посібник, навчальне видання, стаття).

2.4 Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному вебсайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.5 Різновиди плагіату:

- 1) видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;
- 2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- 4) представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 5) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 6) компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

3.1 Попередження плагіату в академічному середовищі Коледжу здійснює методична рада Коледжу шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

-інформуванні здобувачів освіти і викладачів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;

-організації бібліотекою та навчально-методичною лабораторією заходів з популяризації основ інформаційної культури;

-формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів освіти до їх виконання;

-щорічному проведенні для здобувачів освіти лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;

-ознайомленні учасників освітнього процесу із цим Положенням через офіційний вебсайт Коледжу.

3.2 Керівникам курсових проєктів (робіт), кваліфікаційних робіт в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням здобувачів освіти на усіх етапах виконання робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

IV. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1 Перевірці на академічний плагіат підлягають:

-навчальні проєкти, реферати, есе здобувачів освіти;

-навчально-методичні праці (підручники, навчальні посібники та інші роботи, що вимагають рекомендації методичної ради Коледжу до видання;

-рукописи статей, тези доповідей (конференцій, семінарів).

4.2 Безпосередню перевірку, зазначених у п. 4.1. матеріалів, за відповідним дорученням заст. директора з навчально-виховної роботи здійснює Комісія з питань дотримання академічної доброчесності щодо виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжі. Для перевірки матеріалів на ім'я заступника директора з навчально-виховної роботи подається заява відповідного зразка (Додаток 1).

4.3 Перевірка зазначених у п. 4.1. матеріалів проводиться згідно з інструкцією (Додаток 2) за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з

визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу):

-висока унікальність - 90-100 %, робота допускається до опублікування;

-середня унікальність - 70-89,9 %, робота допускається до опублікування;

-низька унікальність - 50,9 -69,9 %, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;

-дуже низька унікальність- 50,0 % і нижче, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

4.4 Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи застосовується принаймні дві програми пошуку і виявлення плагіату. Залежно від поставленого завдання особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

4.5 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату (Додаток 3) з подальшим допуском матеріалів до друку, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

4.6 Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є навчально-методичними роботами (підручник, навчальний посібник, стаття, тези) службовою запискою повідомляє про це заступника директора з навчально-виховної роботи в Коледжі.

4.7 Викладач, який виявив академічний плагіат (компіляцію) у творах здобувачів освіти (стаття, тези, реферат, есе тощо) попереджає про це їх.

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

5.1 Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) в осіб викладацького складу може бути враховано при атестації, подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

5.2 Педагогічні працівники, що публікують навчально-методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

5.3 Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату (компіляцій) у роботах здобувачів освіти зберігаються на відділеннях, у роботах педагогічних працівників – у навчальній частині.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Положення набуває чинності (на підставі рішення Педагогічної ради) з моменту введення його в дію наказом директора Коледжу.

6.2 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Педагогічної Ради Коледжу. У такому ж порядку Положення скасовується.

6.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

Додаток 1

Заст. директора
з навчально-виховної роботи
ВСП «БМФК НУ
«Запорізька політехніка»
Ірині ПАРАСОЧЕНКО
студента ____ групи

_____
ПІБ здобувача освіти

тел. _____,

e-mail _____

Заява

Заявляю, що кваліфікаційну/курсову роботу на тему
« _____ »
я підготував/ла особисто (з урахуванням внеску керівника) без застосувань
можливостей «штучного інтелекту».

Тому прошу розглянути оскарження щодо не допуску цієї роботи до захисту,
оскільки вона не порушує Законів України «Про авторське право і суміжні
права», «Про освіту» та «Про фахову передвищу освіту» не містить навмисні
текстові спотворення, як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені
запозичення не є плагіатом.

Підтвердження:

Дата

Підпис